

Státní podpora: Zpráva o odvětvovém průzkumu přináší pokyny týkající se kapacitních mechanismů

Brusel 30. listopadu 2016

Evropská komise zveřejnila závěrečnou zprávu o svém průzkumu týkajícím se kapacitních mechanismů. Konstatuje, že je zapotřebí, aby členské státy lépe posoudily potřebu takových mechanismů, a obsahuje i pokyny, jak tvořit jejich koncepci, aby zajistila bezpečnost dodávek a zároveň byla minimalizována narušení hospodářské soutěže.

Zpráva dospěla k závěru, že členské státy často před zavedením kapacitního mechanismu dostatečně neověřují, zda je potřebný. Mnoho členských států dosud neprovedlo tržní reformy, které jsou k řešení otázky bezpečnosti dodávek nezbytné. Tam, kde je kapacitní mechanismus potřebný, obsahuje zpráva praktické pokyny pro členské státy o tom, které druhy kapacitních mechanismů mohou být pro řešení zjištěného problému nejvhodnější.

Odvětvový průzkum v oblasti kapacitních mechanismů je podkladem a zároveň doplněním k [balíčku opatření v oblasti čisté energie pro všechny Evropany](#), který dnes předložila Komise s cílem vytvořit v Evropské unii moderní, lépe fungující a integrovanější trhy s elektřinou.

Komisařka Margrethe **Vestagerová** k tomu uvedla: „*Kapacitní mechanismy musí odpovídat závažnosti problému na trhu a měly by být otevřeny pro všechny technologie a provozovatele z jiných zemí EU. Nesmí být skrytými dotacemi pro konkrétní technologie, například fosilní paliva, ani nesmí spotřebitelům elektrickou energii prodražovat. Zpráva o odvětvovém průzkumu pomůže Komisi a členským státům zavádět lépe cílené kapacitní mechanismy, a to pouze tehdy, budou-li skutečně potřebné.*

Kapacitní mechanismy však ani v případě, že budou dobře navržené, nedokážou nahradit nezbytné reformy trhu s elektřinou. Proto je odvětvový průzkum doplněním významného balíčku návrhů Komise v oblasti čisté energie, který má vytvořit integrovanější a lépe fungující evropské trhy s elektřinou.”

Hlavními závěry zprávy jsou:

Kapacitní mechanismy musejí být doprovázeny vhodnými reformami trhu

I když je na evropských trzích s elektřinou obecně nadbytečná kapacita a případy nedostatku energie jsou mimořádně vzácné, mnohé členské státy vyjádřily obavy, že v budoucnu by nemusely mít dostatečné výrobní kapacity k uspokojení poptávky po elektrické energii. Některé členské státy se proto rozhodly zavést kapacitní mechanismy, které odměňují výrobce elektrické energie a další poskytovatele kapacit, jež jsou v případě potřeby k dispozici. Komise zjistila v 11 členských státech, na které se vztahuje odvětvový průzkum (konkrétně Belgie, Chorvatsko, Dánsko, Francie, Německo, Irsko, Itálie, Polsko, Portugalsko, Španělsko a Švédsko), celkem 35 bývalých, současných nebo plánovaných kapacitních mechanismů.

Průzkum zjistil, že v mnoha členských státech se v důsledku tržních a regulačních selhání neobjevily cenové signály nutné pro zachování odpovídající úrovně bezpečnosti dodávek. Mnohé z těchto problémů by se mohly vyřešit zavedením tržních reforem navržených v [balíčku návrhů v oblasti čisté energie pro všechny Evropany](#). To zahrnuje odstranění nízkých cenových stropů elektrické energie, díky čemuž by se na trhu vytvořila reakce na straně poptávky a nabídkové zóny by se nasměrovaly tam, kde dochází k přetížení sítě. Většina členských států však musí ještě provést příslušné tržní reformy, které potřebu vnitrostátních kapacitních mechanismů sníží či dokonce odstraní.

Z tohoto důvodu pokud budou členské státy plánovat zavedení kapacitních mechanismů, bude Komise požadovat, aby nejprve provedly nezbytné reformy trhu.

Potřeba kapacitního mechanismu musí být prokázána

Z průzkumu vyplynulo, že mnohé z kapacitních mechanismů zavedených v Evropě nejsou navrženy tak, aby jasně identifikovaný problém bezpečnosti dodávek vyřešily. Posouzení členských států v oblasti bezpečnosti dodávek energie nejsou dostatečně podrobná a nevycházejí vždy z ekonomicky

legitimního cíle bezpečnosti dodávek. Komise proto vyžaduje, aby potřeba kapacitních mechanismů vycházela z důkladného posouzení přiměřenosti výroby. V dnešním [balíčku v oblasti čisté energie pro všechny Evropany](#) se navrhuje posouzení přiměřenosti evropských zdrojů, které bude poskytovat stále spolehlivější východisko pro stanovení potřeby kapacitních mechanismů.

Kapacitní mechanismy musí být vhodné pro daný účel a otevřené všem poskytovatelům kapacit

Průzkum zjistil, že koncepce většiny kapacitních mechanismů by se dala podstatně zlepšit.

Zaprvé, zvolený mechanismus musí odpovídat zjištěnému problému. Na jedné straně může být **celotřížní mechanismus** pro dlouhodobé problémy přiměřenosti nejvhodnější. Na druhé straně jsou dočasné obavy ohledně přiměřenosti lépe řešeny prostřednictvím přechodných opatření, například na základě použití **strategických rezerv**. V strategických rezervách se udržuje určitá kapacita mimo trh s elektrickou energií na provoz pouze v případě nouze. Tam, kde se otázka přiměřenosti výroby omezuje jen na určitou oblast, může **zlepšení síťového propojení** a vymezení **vhodnějších zeměpisných hranic** nabídkových zón pravděpodobně být vhodnějším řešením problémů souvisejících s přiměřeností.

Takzvané „**programy přerušitelnosti**“ odměňují spotřebitele za snižování jejich poptávky po energii v době, kdy je elektrická energie nedostatek. Z průzkumu vyplynulo, že tyto systémy mohou být vhodné ke stimulaci flexibilní poptávky v dlouhodobém horizontu, ale zároveň se nesmí stát dotacemi pro energeticky náročné odběratele.

Za druhé, **cenu** za kapacitu je třeba určit na základě **konkurenčního postupu**. Průzkum potvrdil, že ceny stanovené správním postupem nejsou vhodné, protože nesou riziko nadměrného vyrovnání pro příjemce nebo nedokáží zajistit bezpečnost dodávek. Postup konkurenčního stanovování cen a otevřená kritéria způsobilosti, která umožňují účast všech potenciálních poskytovatelů, umožňují zajistit, aby byla cena za kapacitu co nejnižší. To je důležité pro udržení nízkých cen elektřiny pro spotřebitele.

Zatřetí, kapacitní mechanismy by měly být otevřeny i pro poskytovatele v jiných členských státech. Stimulují se tím investice do propojení a výrobních kapacit v jiných členských státech a sníží se systémové náklady.

Další kroky

Jelikož průzkumem bylo zjištěno, že několik stávajících kapacitních mechanismů má závažné nedostatky, Komise bude nadále s členskými státy spolupracovat na harmonizaci těchto systémů s pravidly státní podpory. Veškeré nové plány členských států v oblasti zavádění kapacitních mechanismů budou posuzovány ve světle vstupů získaných z odvětvového průzkumu.

Souvislosti

Viz rovněž [Informační přehled týkající se závěrečné zprávy o odvětvovém průzkumu](#) a [internetové stránky odvětvového průzkumu](#).

Komise zahájila v dubnu 2015 [odvětvový průzkum](#) týkající se finanční podpory, kterou členské státy EU poskytují výrobcům a spotřebitelům elektřiny na zajištění bezpečnosti dodávek elektřiny (tzv. kapacitní mechanismy). Reagovala tím na obavy, že kapacitní mechanismy mohou nepřiměřeně zvýhodňovat určité výrobce nebo technologie a mohou vytvářet překážky přeshraničnímu obchodu s elektrickou energií, a to v rozporu s pravidly pro státní podpory v EU.

S cílem posoudit tyto obavy shromáždila Komise v průběhu minulého roku informace od účastníků trhu a veřejných orgánů o stávajících a plánovaných kapacitních mechanismech v 11 členských státech. V dubnu 2016 zveřejnila průběžnou zprávu a vyzvala veřejnost, aby se k jejím závěrům vyjádřila.

IP/16/4021

Kontaktní osoby:

[Ricardo CARDOSO](#) (+32 2 298 01 00)

[Yizhou REN](#) (+32 2 299 48 89)

Pro veřejnost: služba [Europe Direct](#), tel [00 800 67 89 10 11](#) nebo [e-mail](#)